

مجموعه آموزش تفسیر و ترجمه قرآن کریم

بر محور سوره های حزب مفصل

آموزش روش تفسیر و ترجمه

با تأکید بر نقش علوم ادبی در فهم قرآن کریم

■ جلد اول ■

گروه تدوین متون درسی

آموزش تفسیر و ترجمه قرآن کریم

سرشناسه: محمدی، حمید، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: درسنامه فهم روشمند قرآن / پژوهش و تألیف حمید محمدی، سعید
امینایی
مشخصات نشر: قم: بنیاد بین‌المللی آفاق، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر آفاق، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ج: ۱، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
شابک: دوره: ۲- ۸۸- ۶۹۳۸- ۶۲۲- ۹۷۸؛ ج: ۱- ۹- ۶۹۳۸- ۶۲۲- ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: قرآن -- ترجمه -- راهنمای آموزشی
موضوع: Qur'an -- Translating -- Study and teaching
رده بندی کنگره: الف ۴۱۳۹۷ د ۴۲۵۷ م ۶۵/۲ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۰۷
شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۹۷۱۸۴

درسنامه فهم روشمند قرآن

مجموعه آموزش تفسیر و ترجمه قرآن کریم بر محور سوره‌های حزب مفصل

جلد اول

مجموعه درسی محتوا: پژوهشکده بین‌المللی آفاق- گروه تفسیر و حدیث
پژوهش و نشر: جلد ۱: گروه تدوین متون درسی آموزش ترجمه و تفسیر قرآن کریم
حمید محمدی، سعید امینایی، و همکاری جمعی از محققان

طراح: نیک محمد رضا رستمی

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر آفاق

مرکز پخش: انتشارات دارالعلم

تعداد صفحه و قطع: ۲۲۴ / ۵۰ / وزیری

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹-۹-۶۹۳۸-۶۲۲-۹۷۸-۱

مرکز نشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر آفاق

قم: خیابان جمهوری اسلامی، نبش کوچه ۶، پلاک ۴ تلفن: ۳۲۹۴۱۷۱۶-۲۵ همراه: ۹۱۲۴۵۱۸۸۱۰

مرکز پخش: انتشارات دارالعلم

قم: میدان روح‌الله (ع) روبروی دبیرستان امام صادق (ع) نبش کوچه ۱۹ پلاک ۱۰ تلفن: ۳۵۳۷۷۴۴۲۹۸

تهران: خیابان انقلاب، ۱۲ فروردین، ساختمان تجاری ناشران، پلاک ۱۶ تلفن: ۲۱۶۶۹۵۵۴۰۵

پیشگفتار

حوزه‌های علمیه شیعه، وارث میراث ماندگار علوم و معارف اهل بیت علیهم‌السلام و پاسدار حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسئولیت عالمان دین‌باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضلاء دلسوز نسبت به اصلاح و غنابخشی کمی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی، پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین متون بدیع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

منزلت و رفعت پایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از ثرات گران‌سنگ و ذخایر ارزشمند متون قوم، از صفای سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و وقت و تأمل شایسته مبذول شود. همچنین دگرگونی و تحول در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها، الگوهای تعلیم و تربیت، مسئولیت متولیان و متصدیان امر آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی، حوزه افزون می‌سازد تا به صورت مستمر با ارائه روش‌ها و قالب‌های بدیع و با ارتقای محتوای اصلاح و تدوین متون درسی، همت گمارند.

از این رو مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای یاد شده، به اصلاح و تدوین متون درسی اقدام و ده‌ها جلد کتاب درسی را طراحی، تدوین و منتشر کرده است. در این فرایند سعی شده که با حفظ اصالت و غنای محتوای گنجینه‌های ارزشمند برجای مانده از عالمان گذشته، با کاربست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی متناسب با اهداف خود، در چهارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب و سطح علمی و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند و طولانی، به مساعدت و حمایت همه جانبه استادم، صاحب‌نظران، مدیران و طلاب معزز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه‌ها، به روشی و طریق پست الکترونیک (info@afaghnoorbayan.com) ما را در بهبود بخشی و طی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار، یاری دهند.

کتاب حاضر، تحت عنوان «درسنامه فهم روشمند قرآن بر محور سوره‌ها» در هفت گام زیر نظر و به سفارش معاونت مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان تألیف و تدوین شده است. در اینجا فرصت را غنیمت می‌شماریم و از تمامی دست‌اندرکاران این طرح سترگ، به ویژه گروه تدوین متون آموزشی تفسیر و ترجمه قرآن کریم پژوهشکده بین‌المللی آفاق قدردانی می‌کنیم و تلاش خالصانه آنان را ارج می‌نهیم.

معاونت آموزش

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان

درس ۱: سوره مبارکه ناس

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (وَسْوَاسِ، الْخَنَاسِ، اِزْغَبَ) - نمودار سوره
سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش

درس ۲: سوره مبارکه فلق

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (زَيْتِ، الْفَلَقِ، غَاسِقِ، وَقَبَ) - نمودار سوره
سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش

درس ۳: سوره مبارکه اخلاص

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الصَّمَدِ، كُفُوًا) - نمودار سوره
سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره

درس ۴: سوره مبارکه مسد

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (تَبَّ، سَيِّضَلِي) - نمودار سوره -
سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش

درس ۵: سوره مبارکه نصر

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (سَبَّحْ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی
پرسش و تمرین سوره

درس ۶: سوره مبارکه قرون

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْكَافِرُونَ) - نمودار سوره - سبک زندگی
قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش

درس ۷: سوره مبارکه کوثر

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْكَوْثَرِ، اِنْحَرْ) - نمودار سوره - سبک
زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره

درس ۸: سوره مبارکه ماعون

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (لَدُعْ، يَحْضُ، يُرَاوُونَ، الْمَاعُونِ)
نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره

درس ۹: سوره مبارکه قريش

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (اِيْلَافِ) - نمودار سوره - سبک زندگی
قرآنی - پرسش و تمرین سوره

درس ۱۰: سوره مبارکه فیل

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (تَضْلِيلِ، اَبَابِيلِ، سَجَّيْلِ، عَصْفِ)
نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره

درس ۱۱: سوره مبارکه همزه

متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (هُمَزَةٍ، لُمَزَةٍ، لَيَنْبَذَنَّ، الْحُطَمَةِ)
نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره

- درس ۱۲: سوره مبارکه عصر
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْعَصْر، حُشْر، تَوَاصُّوا) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۱۳: سوره مبارکه تکوین
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (أَلْهَى، التَّكْوِينِ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۱۴: سوره مبارکه قارعه
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (القَارِعَةُ، الْقَرَارِ، الْمُبِثُّ، الْعِهْنِ، الْمُتَّقُوشِ، مَوَازِينِ، أَمٍّ، رِيَّةٍ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۱۵: سوره مبارکه عادیات
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْعَادِيَّاتِ، صَبَّحَ، فَالْمُورِيَّاتِ، قَدْ حَا، كُنُودِ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۱۶: سوره مبارکه زلزله
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (أَوْحَى، يَصْدُرُ، أَشْتَاتًا) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۱۷: سوره مبارکه یسین
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْيَسِينِ، قِيَمَةِ، مُخْلِصِينَ، الدِّينِ، حُنَفَاءَ، الْبَرِّيَّةِ، خَشْيَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۱۸: سوره مبارکه قدر
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْقَدْرَ، أَدْنَى، سَلَامٍ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۱۹: سوره مبارکه علق (۱)
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (إِقْرَأْ، عَلَّقَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۲۰: سوره مبارکه علق (۲)
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (أَرَأَيْتَ، نَسْفَعًا، النَّاصِيَةِ، نَادِي، الزَّبَانِيَةِ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۱: سوره مبارکه تین
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْأَمِينِ، تَقْوِيمِ، مَمْنُونِ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۲: سوره مبارکه شرح
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (لَمْ نُشْرَحْ، انْقَضَ، انْصَبَ، إِزْعَبَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.

- درس ۲۳: سوره مبارکه ضحیٰ ۱۵۲
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الضُّحَى، سَجَى، قَلَى، أَوَى، عَائِل، تَهَيَّر، تَنَهَّيَّ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۲۴: سوره مبارکه لیل ۱۵۸
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (سَعَى، نُبَيْسٌ، تَرَدَّى، تَلَقَّى) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۵: سوره مبارکه شمس ۱۶۶
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (طَحَى، سَوَى، دَسَى، دَفَدَمَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۲۶: سوره مبارکه بلد ۱۷۴
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (كَبِدَ، لَبَدَ، التَّجَدَّ، اقْتَحَمَ، مَسْعَبَةٍ، مَثَرَبَةٍ، الْقَنَابِطَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۷: سوره مبارکه فجر (۱) ۱۸۲
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الشُّعْ، يَسْرَ، حَجْرَ، جَابُوا، صَبَّ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۸: سوره مبارکه فجر (۲) ۱۸۸
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (لَمَّا، حَمًّا، دَكَّتْ، يُوثِقُ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۲۹: سوره مبارکه غاشیه (۱) ۱۹۶
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْغَاشِيَةِ، آتِيَةً، صَّرِيعَ، نَاعِمَةً، تَمَارِقُ، زُرَابِيٍّ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۳۰: سوره مبارکه غاشیه (۲) ۲۰۲
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (يَايَا، يَوْمَئِذٍ، يَوْمَئِذٍ، يَوْمَئِذٍ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره.
- درس ۳۱: سوره مبارکه اعلیٰ ۲۰۸
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الْمُزْمَلِ، عَشَا، أَحْمِنَ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.
- درس ۳۲: سوره مبارکه طارق ۲۱۶
متن سوره - ترجمه - سیمای هدایتی سوره - شرح واژه (الطَّارِقِ، النَّاقِبِ، دَافِقِ، التَّرَائِبِ، الرَّجَعِ، الصُّدُوعِ، يُؤَيِّدُ) - نمودار سوره - سبک زندگی قرآنی - پرسش و تمرین سوره - مطالعه و پژوهش.